

Reactie MBO Raad op Wetsvoorstel versterking bestuurskracht onderwijs

ARTIKEL IV: WIJZIGING WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 8a.2.2, zesde lid wordt onder vervanging van de slotpunt door een komma toegevoegd: alsmede met betrekking tot benoeming of ontslag van de leden van het college van bestuur, bedoeld in artikel 9.1.4b, eerste lid, onderdeel a.

Reactie MBO Raad:

De MBO Raad acht het (te) vergaand dat studenten, die (soms zeer) tijdelijk op een instelling verblijven, formeel adviesrecht krijgen t.a.v. de benoeming of ontslag van leden van colleges van bestuur. In lid 7 van artikel 8a.2.2 is reeds vastgelegd dat de deelnemersraad door de raad van toezicht vertrouwelijk wordt gehoord bij benoeming of ontslag van leden van het college van bestuur. Dit artikellid geeft voldoende positie aan de deelnemersraad in dit kader en wordt overigens via dit wetsvoorstel niet geschrapt. Daarmee ontstaat er een doublure.

De studenten hebben belang bij goed onderwijs en kunnen een college van bestuur ook buiten een formele adviesbevoegdheid daarop altijd aanspreken. De huidige wetsbepalingen bieden reeds een sterke positie aan de deelnemersraad met advies- en instemmingsbevoegdheden, waarmee deze invloed kan uitoefenen op het beleid van het college van bestuur.

B

In artikel 9.1.4 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het vijfde lid, derde volzin, wordt vervangen door: De benoeming van de leden van het college van bestuur en van de raad van toezicht geschiedt op basis van vooraf openbaar gemaakte profielen.

Reactie MBO Raad:

De MBO Raad onderschrijft dit. Het bevordert de wenselijke transparantie bij benoemingen. Het verdient aanbeveling de wervingsprocedure eveneens een openbaar karakter te geven.

2. Het zesde lid, eerste volzin, wordt vervangen door:

De statuten van de rechtspersoon die een bijzondere instelling in stand houdt, voorzien in een regeling die waarborgt dat de ondernemingsraad invloed kan uitoefenen op de samenstelling van het college van bestuur en de raad van toezicht van de desbetreffende instelling. Deze regeling houdt ten minste in dat de ondernemingsraad in de gelegenheid wordt gesteld om:

- a. aan de raad van toezicht advies uit te brengen over de profielen, bedoeld in het vijfde lid,
- b. aan de raad van toezicht advies uit te brengen over voorgenomen besluiten tot benoeming of ontslag van de leden van het college van bestuur, als bedoeld in het derde lid, onderdeel a;
- c. een bindende voordracht te doen voor één lid van de raad van toezicht.

Reactie MBO Raad:

De mbo-instellingen worden in stand gehouden door privaatrechtelijke rechtspersonen, in de meeste gevallen een stichting en in een enkel geval een vereniging. Deze zijn zelf verantwoordelijk voor de statuten. In de wet is niet vastgelegd dat de statuten de goedkeuring van de minister behoeven. De MBO Raad vindt het op zijn minst opmerkelijk dat de minister meent eisen te kunnen stellen aan deze statuten. Het is de vraag hoe deze eisen in de WEB zich verhouden tot de wettelijke inrichtingsvrijheid van rechtspersonen en of deze aldus juridisch houdbaar zijn. Los daarvan beschikt de ondernemingsraad in het mbo op grond van de Wet op de ondernemingsraden al over voldoende beïnvloedingsmogelijkheden. Zo biedt artikel 30 van de WOR de ondernemingsraad reeds de gelegenheid om advies uit te brengen over voorgenomen besluiten tot benoeming of ontslag van een bestuurder van de onderneming. Voor de WEB is de toevoeging onder b daarom overbodig. Een "vertaalslag" van artikel 30 van de WOR in de WEB is volgens de MBO Raad niet nodig. Zoals ook blijkt uit de parlementaire geschiedenis bij de Wet modernisering medezeggenschap educatie en beroepsonderwijs (WMEB) dient "de instelling" te worden beschouwd als "de onderneming" zoals bedoeld in artikel 1, lid 1, onder c. van de WOR. Waar het college van bestuur op grond van artikel 9.1.4 van de WEB gekoppeld is aan de instelling, ziet de bevoegdheid van artikel 30 van de WOR dan ook op besluiten tot het benoemen of ontslaan van de leden van dit college van bestuur. Alle in de WOR genoemde bevoegdheden (bijv. artikel 25 en 27 van de WOR) oefent de ondernemingsraad uit naar aanleiding van (voorgenomen) besluiten van het college van bestuur betreffende de instelling. De in artikel 25 en 27 van de WOR neergelegde bevoegdheden van de ondernemingsraad zijn evenmin "vertaald" in de WEB. De MBO Raad acht de stapeling van wetgeving die door de toevoeging onder b. ontstaat onwenselijk.

3. Toegevoegd worden twee nieuwe leden, luidend:

8. De raad van toezicht pleegt ten minste eenmaal per jaar overleg met de deelnemersraad en de ondernemingsraad van de instelling.

Reactie MBO Raad:

De MBO Raad onderschrijft deze toevoeging. In de Branchecode goed bestuur in het mbo (2014) is dit reeds als aanbeveling opgenomen. De ouderraad (indien daar sprake van is) kan hieraan nog worden toegevoegd.

9. Indien de raad van toezicht, dan wel in geval van een functionele scheiding tussen het toezicht en het bestuur, de interne toezichthouder redelijkerwijs moet aannemen dat sprake is van wanbeheer als bedoeld in artikel 9.1.4a, tweede lid, meldt de raad dit onverwijld aan de inspectie van het onderwijs.

Reactie MBO Raad:

Een raad van toezicht functioneert als een (intern) onafhankelijk toezichthoudend orgaan, zonder last en ruggespraak. De inspectie houdt toezicht op de instelling. De raad van toezicht is als zodanig geen object van extern toezicht en zijn toezichthoudende taak is intern gericht op het college van bestuur. Voor de minister en de inspectie is het college van het bestuur als het wettelijk bevoegd gezag het aanspreekpunt. De minister beschikt daarnaast reeds over een wettelijke aanwijzingsbevoegdheid aan raden van toezicht in geval van wanbeleid. In de huidige systematiek van het inspectietoezicht in het mbo is sprake van garanties dat de inspectie zelf tijdig wanbeleid signaleert. De meldingsplicht die met dit lid wordt toegevoegd past niet in de geldende bestuurlijke verhoudingen en het bestaande systeem van "checks and balances". De MBO Raad beschouwt deze toevoeging als een stap te ver.

ARTIKEL IX: WIJZIGINGEN IN VERBAND MET WET BESTUUR EN TOEZICHT RECHTSPERSONEN

4. Indien het bij koninklijke boodschap van *** ingediende voorstel van Wet bestuur en toezicht rechtspersonen tot wet is verheven en die wet in werking treedt, worden in de Wet educatie en beroepsonderwijs na artikel 9.1.4 twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidend:

Artikel 9.1.4a. Aansprakelijkheid leden college van bestuur en raad van toezicht

De artikelen 2:9 en 2:9a van het Burgerlijk Wetboek zijn van overeenkomstige toepassing op het functioneren van de leden van het college van bestuur onderscheidenlijk de raad van toezicht van een bijzondere instelling in hun verhouding tot de instelling.

Artikel 9.1.4b. Ontslag leden college van bestuur en raad van toezicht door rechter wegens wanbeheer

De leden van het college van bestuur of van de raad van toezicht van een bijzondere instelling kunnen op verzoek van Onze Minister indien deze kan worden aangemerkt als belanghebbende, door de rechtbank worden ontslagen. Artikel 2:298 van het Burgerlijk wetboek is van overeenkomstige toepassing.

Reactie MBO Raad:

Het Burgerlijk wetboek geldt voor alle stichtingen en verenigingen, ook in het onderwijs. Het is niet nodig en een vorm van stapeling van wetgeving om in het BW en in onderwijswetten identieke bepalingen op te nemen. Het argument in de memorie van toelichting dat het onderhavige wetsvoorstel eerder in werking treedt dan de voorgestelde Wet bestuur en toezicht rechtspersonen kan worden betwist.

Inhoudelijk zijn er grote vraagtekens bij het Wetsvoorstel bestuur en toezicht rechtspersonen en bij deze nieuwe artikelen in de WEB te plaatsen. Hierbij verwijst de MBO Raad naar de reactie van VNO-NCW en MKB-Nederland in de Internetconsultatie over dat wetsvoorstel.

